

ואני תפילתי

להתחבר לעצמי • להתחבר לבוראי • שעה של חוויה

יוצא ע"י מכון "עוצמה של קשר" בראשות: הרב דוד אנפולסקי שליט"א • הרב יוסף חיים אלבוים שליט"א • בנשיאות הגאון הגדול רבי ישראל גנס שליט"א

תשועה ברוב יועץ

השאלה:

שלום ר' דוד, במהלך ימי בין הזמנים תפסה אותי שאלה קשה, בעצם היא נוגעת לכל השנה: כולנו יודעים שבעיקרון הצורה של תפילה היא שאדם קובע מקום לתפילתו. והנה, דווקא בבין הזמנים, כשאנחנו משנים מקומות וסדרים - פתאום מרגישים טעם חדש, איזה גיוון וחיות! אפילו במקומות לא רגילים, כשנתקעים באיזה פארק, או באולם חתונות עם כל הרעש וההמולה... דווקא כשאדם מרגיש מקום לא רגיל, שם הוא יותר מכוון, פתאום מגיעה תפילה יותר אמיתית מהלב. מה אתה אומר על העניין הזה?

תשובה:

נכון ר' יצחק, זה באמת דבר שחווים אותו. איך שלפעמים דווקא בזמנים הכי לא צפויים - שלוש דקות לפני השקיעה, באיזה בית מדרש בצפת, מניין מאולתר - פתאום נוחת עליך איזו השראה / מוחין, ואתה מדבר מהלב עם הקדוש ברוך הוא, כדבר איש אל רעהו. זה אמיתי לחלוטין.

אבל בוא נחיד את השאלה שלך הרבה יותר חריף: אולי באמת עדיף להתפלל כל תפילה במקום אחר? פעם בשטיבלאך הזה, פעם בבית כנסת פלוני, פעם פה ופעם שם, כי כל פעם יש שיח חדש והתפילה תהיה יותר טובה? ר' יצחק: נו, מצד אחד יש את המעלה של גיוון והתחדשות שמגיעה מהלב. אבל מצד שני, איך אמרו לנו חז"ל: "כל הקובע מקום לתפילתו אלוקי אברהם בעזרו", וכשמת אומרים עליו: "אי עניו, אי חסיד, מתלמידיו של אברהם אבינו?" והרי הדבר נפסק מפורש להלכה, להתפלל במקום קבוע ובבית הכנסת עצמו! איך משלבים את שתי המעלות הללו ביחד?

הרב דוד: אז תראה: בדרך כלל, הסיבה שאנחנו מרגישים שהגיוון עוזר לנו, היא בגלל שהתפילה אצלנו הפכה ל'שגרה' משעממת, לחזור על אותן מילים ללא שום התחדשות - (כשלא משקיעים בזה). זה מדכא! אז כשעוברים ממקום למקום, זה פשוט מקל על הדיכאון הזה. אבל להגיד לך שהכוונה האמיתית השתפרה? לא בטוח.

דיברנו בשיחות הקודמות שתפילה היא חוויה ועבודת הלב. אתה צריך להכיר את עצמך - באיזה מקום תוכל

התפילה בראי הפרשה סוד "המקום אשר יבחר"

הנביא יחזקאל מבשר לנו: "וְאָהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעֻטָּה בְּאֶרְצוֹת אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁמָּה" [יחזקאל יא, טז]. וחז"ל דרשו: אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות. וכדברי המרדכי [מסכת שבת, אות רכ"ח], שבתי כנסיות שלנו יש להם מעין קדושת ההיכל ממש. ואם כן כשם שבבית המקדש הקביעות וההתמדה של הקרבנות פעל קדושה במקום, כך ממש בבית הכנסת שלנו: התפילות התמידיות, יום אחר יום, שחרית, מנחה וערבית - הן אלו המקדשות את כתלי בית הכנסת! ומסוגלות להשפיע שפע ברכה וקרבנות ה', ויתר על כן, המקום הקבוע גורם לכך ש"לבבות בני אדם מתפחדים ומתרככים". כפי שכותב החינוך - פעמים רבות אדם מגיע לתפילה כשהוא עייף, מוטרד או עם "לב כבד". דווקא הישיבה במקום הקבוע, הספוג בתפילותיו ובדמעותיו הקודמות, שוברת את מסך הברזל, משרה עליו רוח טהרה, ומאפשרת לריבונו של עולם להשפיע עליו "שפע ברכתו ורצונו".

קדושת התוצאה

לסיכום: פרשת ראה מלמדת אותנו שה'קדושה' אינה מקרית, קדושה היא תוצאה של קביעות והתמדה.

כשם שהתורה הורה לנו לכלכל את צעדינו ולא להקריב "בכל מקום אשר תראה", אלא לייחד מקום לשכינה - כך בעבודת התפילה של ימינו - הקביעות בבית הכנסת, והדקדוק להתפלל במקום קבוע, אין זה רק פרט בהלכות אורח חיים, זהו הסוד להשראת השכינה על האדם. שבזכותה אנו זוכים ש"אלוקי אברהם" יהיה בעזרנו - לפתוח את לבנו, לדומם את הכוונה, ולזכות לשפע רצון וברכה תמיד.

קעת נוכל לפתוח יותר את נושא זה משיח מרתק במדור תשועה ברוב יועץ" על סוד "הקובע מקום לתפילתו" - לעומת ההתחדשות והרעננות שאנו חווים בנופש בימי בין הזמנים.

בפרשת ראה, עם ישראל מקבל את אחד הציוויים הכי יסודיים בתורה: איסור הקרבת קרבנות בכל מקום, אלא רק ב"מקום אשר יבחר ה'" [דברים י"ב, י"ד].

לכאורה, יש לתהות: וכי מה איכפת אם יהודי מקריב את קרבנו על גבי מזבח פרטי בחצרו, בראש ההר או בלב השדה? הלוא הכוונה היא אותה כוונה, והתשוקה לה' היא אותה תשוקה! מדוע מגבילה התורה את עבודת הקרבנות למתחם מוגדר וקבוע בלבד?

מפגש לריכוך

את היסוד העמוק לכך מגלה לנו ספר החינוך (מצוה תמ'):

"משרשי המצוה, כי בהיות מקום מיוחד בעולם לקרבנות וההתמדה בו לבקש משם את ה' אלהיך - יתקדש המקום ונחה עליו רצון האל ושפע ברכתו שופע עליו תמיד, ויהיו לבבות בני אדם מתפחדים ומתרככים לזכרו, וישוב כל איש מדרכו הרעה... (אך) אם כל המקומות יוכשרו להקרבה - לא יהיה כן כבודו..."

סוד המקום הוא ההתמדה והקביעות! כאשר אדם מפזר את עבודתו הרוחנית על פני מקומות רבים, הרושם נחלש. אך כאשר ישנו מקום מיוחד, קבוע ותמידי, המיועד כולו לבקשת פני ה' - המקום עצמו מתקדש! השכינה שורה בו, ומשפיעה לנו את כל השפע והברכה, יתר על כן: כשהאוויר 'ספוג' בעבודה תמידית זה פועל על לב האדם ומרכז את הלב הקשה, מעורר בתוכו את היראה וזה מביא אותו לידי תשובה פנימית.

קביעת בית התפילה

והנה, עזבנו את בית המקדש בעוונותינו, וגלינו מארצנו. אין לנו עוד מזבח ואין לנו קרבן. כיצד נשמר הסוד הגדול הזה של "המקום אשר יבחר" בזמן הזה?

להחבר לרגש של המילים בצורה יותר טובה. תשמע תשובה מאוד מעניינת מאת רבנו הרדב"ז (חלק ג' סימן תע"ב, וסימן ק' תבוא עליו ברכה). הוא נשאל על אדם שהיה לו מקום קבוע, וברבות הימים נהיו לו שם שונאים או ציבור שאינו מרגיש איתו בנוח:

"אין ראוי לאדם להתפלל אלא במקום שליבו חפץ, כי היכא דאמרינן: אין אדם לומד תורה אלא במקום שליבו חפץ. כי בהביט האדם אל מי שדעתו נוחה הימנו, נפשו מתעוררת אל הכוונה השלמה, ודעתו מתרחבת, וליבו שמח, ונחה עליו רוח השם... וכמו שהולך אדם למקום אחר ללמוד תורה אף על פי שאביו לא מסכים, כי לא מכל אחד זוכה ללמוד תורה - זה הטעם עצמו בתפילה. כי בהביט אדם אל אהביו, או קרוביו או לרבו, או למי שדעתו נוחה, תתעורר נפשו אל הכוונה השלמה, ותתפשט עליו רוח ממרום. וזה דבר שהשכל מורה עליו. וההיפך - תתבטל כוונתו."

הנה לך פסק מוחלט מהרדב"ז: אמנם אמרו "הקובע מקום לתפילתו", אך זה דווקא בתנאי שהמקום עוזר לך לכוונה! אבל אם יש משהו שמציק לך שם - אסור לך להתפלל שם, אלא יקבע לו מקום אחר שליבו חפץ.

טוה על הראשונות

ר' יצחק: זה ממש מחודש בעיניי! זאת אומרת, מה שאדם מרגיש מחובר למקום ונוח לו עם הסביבה - זה עצמו מנוע שמסייע לכוונה!

הרב דוד: בפרט כשתפילה מצריכה הפעלת הרגש! ללמוד דברים השכלתיים אפשר גם בתנאים לא נוחים, אבל השראה והתפעלות הלב דורשות אדם במצב ניוון, יישוב הדעת והתרחבות הדעת.

ראיה לזה מהגמרא בעירובין (סה): "שמואל לא מצלי בביתא דאית ביה שיכרא, רב פפא לא מצלי

בביתא דאית ביה הרסנא". והטור (אורח חיים סימן צח) מסביר מפני הריח שטורדו, וכן פירש המאירי שהיה חושש שמא יבוא לידי מחשבות בטלות. וזה עומק דברי רבנו יונה (ברכות ג'): מה מעלת הקובע מקום לתפילתו? שהוא כל כך מדקדק בתפילתו, שגם בזה הוא נזהר שרוצה שתהיה תפילתו במקום מיוחד. ומתוך שכל כך הוא אוהב את התפילה - ודאי מידת ענווה יש בו! ומוסיף הצ"ח: שההיפך מזה היא גאווה. הגאון אומר: "אני אצליח לכוון בכל מקום, אני לא צריך שהמקום יסייע לי!". העניו מבין שהוא חלש, והוא מחפש עזרים - סידור מוצלח, מקום שקט, מזגן - זו ענווה!

ביקור נעילה

ר' יצחק: אז אם נחזור לבין הזמנים: לפי הרדב"ז, אם אחד מרגיש שאם הוא יגוון ויתפלל באולם חתונות או במקום חלופי הוא יתפלל יותר בחיות - זה עדיף? זה נכנס בגדר "מקום שליבו חפץ"?

הרב דוד: תראה, יש מכתב ידוע מהרב דסלר זצוק"ל. יהודי נדיב הזמין אותו להתארח אצלו בליל הסדר. ענה לו הרב דסלר: את החג הזה אני חוגג בביתי, כי כשם שאי אפשר להזמין בן תורה לבקר את ידידו לתפילה נעילה ביום כיפור, כך אי אפשר לעשות ביקור בליל הסדר, שבו אדם מתרכז ומסדר את הסדר בפנים לבבו.

המקום הקבוע משדר מסר פנימי שאי אפשר בלעדיו: תפילה היא דבר מכובד שצריך לקבוע לו מקום. וגם כן, זה מונע היסח הדעת. כל מקום חדש מגרה ומסיח - ספר מעניין בארון, סטנדר בעיצוב מיוחד. אבל תכלית התפילה היא לחוות את אותה התפילה של אתמול מחדש, למצוא קרקע פורייה לרוגע, ולהתרגש מחדש מזה שאתה יהודי ומזה שהקב"ה הוציא אותך ממצרים. זו העבודה הפנימית האמיתית.

התפילה במשנת בעלי ההלולא

רבי יעקב ישראל ב"ר חיים פרץ נלבע כג אב תשמ"ה

התפילה בימים הנוראים במשנת מרן הסטייפלר זצ"ל

תפילת יום כיפור קטן

אמר רבנו שמקובל מאז ומתמיד בישיבות שתפילת יום כפור קטן היא תפלה טובה המועילה לבטל גזירות קשות רח"ל, והיה פעמים שהמליץ למי שחשש שמא ח"ו נגזרה עליו גזירת קיצור ימים שיהיה רגיל בתפלת יו"כ קטן המועילה לבטל ולהמתיק גזירות קשות רח"ל.

טוה על הראשונות - חסד?

שאלתי את מרן לפני ראש השנה תשמ"ד, הרי כתוב שהתשובה היא חסד השם - לפנים משורת הדין. כי מצד הדין אדם צריך להיענש על חטאיו, הקב"ה ברחמיו ונתן דרך לשוב. ושמעתי להקשות

מה חסד יש בזה. הרי כתוב בגמרא, שצדיק גמור כל ימיו ובסוף תוהה על הראשונות - כל מצוותיו נמחקות והלא בדיוק כמו שזה לטובה ככה זה לרעה, ומה החסד בזה?

והשיב, כך השכל מחייב, כי הכול צריך להיות לחומרא. אילו היינו מבינים מה זה נקרא לחטוא כלפי מלך ממלכי המלכים, היינו מבינים שהכל צריך להיות לחומרא. כי אדם שחוטא למלך ואחר כך חוזר בו, אפילו שהמלך מקבלו - עליו לקבל עונש על מה שעשה. אך אדם שעשה טובה למלך ואחר כך ירק בפניו, מסתבר שהמלך גם לא ייתן לו שכר הטובה שעשה. (רבי אברהם משה קירשנבום)

בקשות אישיות בראש השנה

שאלתי את מרן, מספר רבי טוביה יעקבזון, על מה שכתוב

בספרים, שלא יתפלל על צורכי עצמו בראש השנה, כי אם על כבוד שמיים. וענה לי, שמעולם לא שמע דבר כזה. ובעצם גם כשאנו מתפללים על צורכי הגוף, הרי המטרה היא שיהיה גוף בריא, לעבודת השם, נמצא שהבקשה היא על כבוד שמים.

רבי יהודה ב"ר משה ישועה פתייה זצ"ל נלבע כז מנחם אב תש"ב (על פי ספר ישיבות בגדד ח"ד)

ליהרס, והרב מסירות נפש עשה תפילות גדולות בקברו של רבי יצחק גאון במרכז בגדד, (למרות שמקומו היה נמוך יחסית והמים היו מגיעים לשם קודם). הוא התפלש באפר וקרא לתלמידיו ומקורביו לעשות תפילה

תפילה ודבקות בהשם, מסופר עליו גם כן כשהיתה סכנה גדולה על יושבי העיר בגלל הנחרת חידקל שהתחיל לעלות על גדותיו ועוד מעט היה עולה ומציף את העיר, מאות היו יכולים ליהרג, ובתים

גדול היה רבנו מאוד בתורה ועיונה עד שהיה לראש ישיבת 'בית זילכה', והוציא מתחת ידיו תלמידים רבים גדולי עולם. ויחד עם זאת נודע כעמוד התפילה. כל המהות והחיים שלו זה היה

במקום, הוא אמר: "אנחנו הולכים להתפלל בקבר של הגאון ולעורר אותו". ואכן המים נעצרו ולא הציפו את העיר. ואז גילה הרב שאכן בזכות התפילות הגאון התעורר מקברו והלך ועשה בשמיים רעש גדול, וככה המים נעצרו.. (מפי תלמידו רבי יהושע משה, רבה של גבעתיים בספרו קץ הימין עמ' מ"ט)

תפילת הגבורה

בזמנו היה איזה שייח' מוסלמי שהיה פועל בכוחות הטומאה לרפא חולאים, והיו גם כמה פתיים יהודים שהתפתו ללכת אליו, אז רבי יהודה פתיה, גזר, ששום איש או אישה לא ילכו לשם, והוא מקבל על עצמו להתפלל ולרפא בכוח התפילה את כל הפונים, ואת כל החולים. ואכן הוא התחיל לברך אנשים, והברכות שלו לא שבו ריקם, עד שכל יהודי בבל ידעו שאם יש איזה צרה, או איזה כאב, חכם יהודה היה רק שם את היד על המקום של הכאב, מתפלל, מיד הכאב היה עובר.

כל מי שהיה לו חולה בבית, ידוע שהולכים לחכם יהודה שהיה מברך אותו ומתפלל עליו הוא היה איש של הברכות, הצדיק של בגדד. הוא כותב על עצמו שהוא היה משורש 'גבורה'. ולכן היה יכול להתעמת עם המזיקים, עם הרוחות ועם השדים, כמו שהוא מספר בספר בית לחם יהודה, שעשה הרבה תיקונים לכל מיני גלגולים, לכל מיני אנשים. והיה עושה הרבה סיגופים, תפילות, גלגולי שלג.

זעקתי אלך בארץ החיים

התפלל בתפילות נוראות ופעל תיקונים במסירות נפש כשהגרמנים ימח שמם עמדו בשנת תש"ב בשערי ארץ ישראל, באל-עלמין, שבמצרים, ממש

בצור הגרמני ימ"ש) ובאמת באותה שנה הוא נפטר, אך הגרמנים נהדפו, יש עדויות שהוא ידע בברור שזה יעלה לו בחייו את זה, ובכל זאת הוא מסר את נפשו למען כלל ישראל.

כמובן שהיו פה עוד צדיקים שעשו תפילות, אם זאת בזמנו כולם דברו (אפילו החילונים) על זה שבזכות הרב יהודה פתיה, ארץ ישראל ניצלה מהשמדה, ולמעשה ככה ניצל כל עולם התורה, והישיבות מחרבן והמשיכו להפיץ אור לכל העולם.

תפילה בהכנעה

הרב יהודה פתיה, היה מתפלל בבית הכנסת בבגדד דוקא באמצעו במקום ששם היו מדליקים נרות לעילוי נשמת וזה היה המקום בו ישבו העניים, כי זה היה מקום חם וחנוק אבל החשובים ישבו במזרח.

ורבי יהודה היה יושב בתפילה דווקא עם העניים בבית הכנסת, מתוך הנהגה של שפלות כלפי השי"ת, ולהראות בחינת עמו אנכי בצרה.

תלמידים גדולי עולם היו לו בקבלה מכל קצוות הקשת. הרב

של רבי שלמה פונבין, רב ("אהבת אלפיה. ברמן, ראש ישיבת מנחם מנשה, חיים", רבי יצחק ועוד רבים.

שלושה ימים מארץ ישראל, הם כבר תכננו את הקמת מחנות השמדה ומשרפות באזור של שכם, (שכם הוא מקום מועד לפורענות), לשרוף את כל יהודי ארץ ישראל ואת כל יהדות המזרח. עשו כבר רכבות, הכינו את הכל.

הוא עשה תפילות אדירות בבית הכנסת אוהל רחל, בשכונת מקור ברוך, ברחוב דוד ילין, שם הוא היה מתפלל. בצעקות, ובכיות, ויום-יום עשה סליחות, עם כל התלמידים שלו. ומסופר שהרה"ק מגור, האמרי אמת, עבר שם. ושמע את הצעקות והבכיות, הוא פתח את הדלת, קצת שמע, וראה את רבי יהודה פתיה מתפלש באפר, וצועק להשם. אמר האדמו"ר, אם היו עושים בפולין יום אחד תפילות וזעקות כאלה, לא היה קורה מה שקרה.

הוא עשה תפילות נוראות, עם התלמידים שלו, גם בקבר רחל, כל ליל שישי. ויש מוסרים שהוא שכר מטוס מיוחד ועשה איתו שבע הקפות, הוא והתלמידים שלו, סביב כל ארץ ישראל, כדי להגן עליה בשבע חומות של ברזל.

ובאמת מה שלא ייאמן קרה, לראשונה, מאז תחילת המלחמה, הגרמנים ימ"ש נגפו, לפתע פתאום, באמצע המדבר, וארץ ישראל ניצלה.

מסופר עליו יותר מזה, בתקופה נוראה זו שהוא ראה שהגרמנים מתקדמים עוד ועוד הוא לקח איתו ספר תורה ועלה עם תלמידיו להר הזיתים, ועשה שם תפילות ויחודים נוראים. וזה ידוע בזוהר (חלק ג' דף ע"א) שמי שמכניס ספר תורה לבית קברות זהו סכנה גדולה, כי זה מחריד את המתים. אמרו לו תלמידיו, איך אתה עושה את זה? אתה מסכן את עצמך. אמר, אני מוכן לסכן את עצמי למען כלל ישראל. הוא אמר אפילו משפט, "או אני או הוא" (כשחוננו לס"מ שהתלבש

רבי מנחם שלמה ב"ר חנוך הענין בורנשטיין זצ"ל מסוכטשוב-רדומסק נלב"ע כז מנחם אב

אחד מחסידיו שאושפז בבית הרפואה "תל השומר" התנגשה משאית צבאית ברכב בו ישב, והשיב את נשמתו ליוצרה.

מדברי קודשיו: אמר בשם האבני נזר, שהיערות

בגרמניה מלאים טומאה, והיערות בפולין מלאים תורה ותפילה. וכמדומה שבא ללמדנו שכמה חשוב לקבוע מקום לתפילתו כי מאחר שלמעשי האדם יש להם השפעה גם על המקום שהוא שם. אזי כשיתפלל באותו המקום - התפילות שהתפלל בעבר יסיעוהו בתפילה של עכשיו.

• אמר בשם זקנו הרה"ק מקוצק אודות הפסוק "ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך" וכו' למה נקט בזה לשון יחיד וזה רבים. וביאר במאור ושמם כי את התפילה כולם מתפללים בציבור, ואת האוכל כל אחד אוכל לבד. ושאלו את הרה"ק מקוצק איך יישב זאת לאור מה שבקוצק היו מתפללים לעתים ביחידות (בדבקות מיוחדת) ואת האכילה היו אוכלים ביחד. אמר להם הרבי כך: אפילו כשאנשים אוכלים ביחד, בכל זאת כל אחד אוכל בשביל עצמו, להשקיט את הרעב שלו. אבל כשמתפללים, אפילו מי שמתפלל ביחידות, מתפלל בעד כולם. (שהרי לשון התפילה נתקנה בלשון רבים) כי התפילה שלו היא תפילה עבור הכלל, ולא רק על עצמו. וזה מלמדנו כמה חשוב להרגיש יותר שייכות עם הכלל. ואז תהיה תפילתו שלמה.

ראיתי אותו עומד שם ומתפלל בדבקות גדולה, מוסתר מעין כל. כשעקר רגליו וסיים את תפילתו, נוכחתי לראות כי עיניו אדומות מבכי של רוממות...

המניין לצעירים

אחר כך הוא, בתור אברך צעיר ממש, פחות מגיל 30 הוא נהיה רב של שכונת יד אליהו בתל אביב. באותה שנה, אבא שלו נפטר, ואז הוא גם נהיה סוכטשוב רב'ה ואחרי שנתיים הוא נהיה גם רב'ה של רדומסק.

בתור רב שכונה במקום של קירוב רחוקים הוא פתח בשביל הצעירים מניין מיוחד לתפילה, והוא היה בא ומתפלל איתם, בשביל לקרב ולחזק אותם.

הוא היה מאוד מאוד מופלא בדרכיו, הוא היה מאוד מאוד מסור לכל החסידים, האברכים, בחורים. למרות זאת הוא היה מאוד שקוע בלימוד בצורה מיוחדת מאוד. הוא ייסד בשכונת "בית וגן" בירושלים תיכף כשנהיה לאדמו"ר את ישיבת סוכטשוב, אשר התפתחה והצליחה ב"ה. וכן פתח את כולל רדומסק.

ביתו היה פתוח לכל אדם, הטה אוזן קשבת לבעיות הפרט והכלל ורבים הגיעו לקבל את עצתו. כך שהיה ממש "איש האשכולות": אדמו"ר מסוכטשוב ורדומסק, ראש ישיבת סוכטשוב ראש כולל רדומסק, רב של שכונת יד אליהו. היה נואם בחדש עליון. אחרי ארבע שנים בשנת ה'תשכ"ט כאשר שב מביקור חולים אצל

רבנו בבחרותו גלה למקום תורה ללמוד בישיבת זיכרון יעקב, (הישיבה שאחר כך עברה לכפר חסידים). שם נהיה לתלמידו המובהק של ראש הישיבה רבי נח שמעונוביץ זצ"ל אשר היה מכין ביחד איתו את השיעוריו (וזאת במשך כמה שנים טובות) כשהגיע לשם המשגיח רבי אליהו לופיאן (אחרי שהוא כבר היה שם שנתיים) התבטא באופן חריג כשהוא שואל את אחד מתלמידיו: מה אתה מבחין על הבחור הזה? הלה שתק, ואז אמר: רואים עליו את הליכטיגקייט, (אור המיוחד על פניו) ניכר שהוא נין של האבני נזר.

למרות שהוא למד למעשה בישיבה ליטאית, ראו עליו השקעה עצומה בעבודת התפילה, סיפר אחד מהחסידים: בימים טובים היה רבנו גם בתור בחור בישיבה נוסע להיות במחיצת אביו, (רבי

חנוך הענין, שהיה בנו של השם משמואל).

והנה, באחד הפעמים תוך כדי התפילה, חיפשתי אותו ולא מצאתי, אך כאשר באקראי נכנסתי לאיזה חדר צדדי בבית מדרש.

הספור לילדי החמד מהמחנך הרב יהודה צבי ברנדון

מחנה קיץ, זו היתה התעוררות עצומה וטהורה שאין פדגוגיה! בחצי החשכה של האולם, פשם יושבים על המזרנים המקפלים כמי שצבילים על חרפן הפית, החלו הבחורים לבנות מכל הלב. פמה דמעות נשפכו שם! התפלות בקעו ממעמקי הנשמה! הבחורים פשוט בכו את נשמתם מתוך פסופים וגעגועים לאביהם שבשמים.

המעמד הנורא והקדוש הזה נמשך פמה שעות תמימות. קולות תקיעת שופר נשמעו בחלל האולם, מרעידים את הלבבות ומעוררים את הרחמים. בתום אמירת התקון והבכיות, ישב ראש הישיבה עם הבחורים ונשא דברי נחמה וחזק, לנחם את נפשם ולהרים את רוחם. זה היה לילה מעין עולם הבא, לילה של התרוממות הרוח שחרתה רושם בל ימחה בנפשו של כל אחד ואחד מהמתפללים.

הסוד שנוגלים

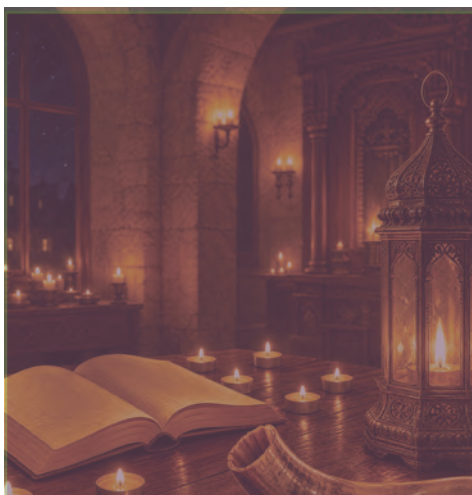
חלפה שנה, ושוב הגיעו ימי בין הזמנים. ראש הישיבה נזכר בהצלחה העצומה של הטיול הקודם וחשב לעצמו: "הנה, יש לי כבר רעיון נפלא ומוכן מראש! נעשה שוב תקון חצות מרגיש כמו בשנה שעברה!"

הגיע הלילה, הבחורים שוב נאספו, אף הפעם... זה כבר לא היה זה. התכנית אמנם בצעה בדיוק לפי אותו הסדר, אבל התחושה היתה שונה לחלוטין. הלבבות לא נפתחו באותה סערה, והדמעות לא קלחו כמו באותו לילה הנפלא והמרגיש לפני שנה.

אז הבין ראש הישיבה את הסוד הגדול: לפני שנה הסוד הגדול היה - התפלה האמתית והתמימה שלו מקדם! כשהוא עמד חסר אונים וזעק אל השם יתברך: "אין לי כלום, תעזר לי!", התפלה הזו היא שפתחה את שערי השמים והביאה סיעתא דשמיא נוראה שנוכסה ישר לתוך הלבבות. פי כשהדבור יוצא מהלב מתוך שברון לב ותפלה - הוא נכנס ישר אל הלב.

דשנה, וכשסיימו את ברכת המזון, נגשו כמה בחורים אל ראש הישיבה בסקרנות ושאלו: "הרב, מה עושים פעת? מה התכנית ללילה?" ראש הישיבה התבונן בהם במבט אוהב ואמר: "עכשיו, שכל בחור ילך לחדר שלו, יקח את המזון שלו ממטתו, ויביא אותו לכאן - לאולם המרפז".

הבחורים הופתעו, אף מהרו לקיים את הדברים. תוך דקות ספורות התמלא האולם בעשרות בחורים שסוחבים את המזרונים. כשהיו כלם באולם, בקש ראש הישיבה: "פעת, שכל אחד יקפל את המזון שלו וישב עליו". הבחורים קפלו את המזרונים, התישבו עליהם בצפייה, ואז ראש הישיבה אמר להדליק 20

נריות קטנות ולבבות את כל האורות, האולם נותר בחצי חשכה עטופה במסתורין.

"פעת", אמר ראש הישיבה בקול נרגש ורועד, "אנחנו הולכים להתחיל להגיד תקון חצות על חרפן בית המקדש וגלות השכינה".

קול שופר

ואז, ילדים יקרים, קרה משהו שאי אפשר לתאר במלים. זה לא היתה עוד תכנית של

ילדים יקרים, בטח יצא לכם לצאת בבין הזמנים לאיזה יציאה מענינת להתרענות אז תקשבו ספור שהתרחש לפני פמה שנים בישיבה שלנו. בבין הזמנים הוצאנו שלשה אוטובוסים עמוסים עם בחורים צדיקים, הם יצאו בשעות אחר הצהרים לטיול מיוחד במינו - נסיעה ליומים של נופש והתעלות, יומים של קדשה ושמחה במרומי הר מירון סמוך לציון הקדוש של הרשב"י. התכנית היתה מתכננת להפליא.

בסוד אני אגלה לכם שכלם חכו ללילה. ולמה? כי אז היתה צריכה להיות התכנית המרפזית מיוחדת במינה. שכל הבחורים צפו לה בכליון עינים. והנה, ממש ברגע האחרון, התרחשה תקלה בלתי צפויה: האיש שהיה אמור להעביר את התכנית הודיע בדקה התשעים ותשע שהוא לא יכול להגיע!

מה עושים?

ראש הישיבה הצדיק, שדאג לכל בחור ובחור כמו לבנו יחידו, נהיה עצוב מאד. מה יעשו פעת הבחורים בשעות הלילה? פיצד ימלא את הזמנים בתוכן טוב ואיכותי שישמח את הבחורים? כשהבין שאין לו שום פתרון גשמי, עשה ראש הישיבה את מה שכל יהודי עושה בעת צרה: הוא פנה ישר אל אבא שבשמים.

ובתפלה היוצאת ממעמקי הלב, הוא לחש: "רבנו של עולם! אין לי כלום מה לעשות אתם. אנא, תעזר לי! תן לי עצה טובה מה לעשות עם הבחורים היקרים הללו, פי לי אין שום דבר!"

הבחורים מקפלים

אתם ילדים יקרים כבר יודעים שתפלה שיוצאת מהלב, אינה חוזרת רקם. הקדוש ברוך הוא שתל פתאם במחו של ראש הישיבה רעיון מפתיע לחלוטין.

בנתיים, הסתיימה תפלת מעריב במתינות ובכנונה. הבחורים ישבו לאכל ארוחת ערב

קו 'עמודיה שבעה' 0733-587-587
שיעורים מפי רבי יצחק לב ארי ע"פ
דרכו של הר"ג ר' אברהם גניחובסקי זצ"ל
כהנהגת הבית, בספר 'עמודיה שבעה'

פעילות המכון: הוצאה לאור של ספרים לחיזוק התפילה • הפצת עלון "ואני תפילתי", להעצמת התפילה בכל שכבות הציבור • שיעור שבועי על סדר התפילה ע"י רב המכון הרב דוד אנהלסקי שליט"א בשידור חי עבור בני חו"ל מדי יום רביעי בשעה 22:00 (בשעה 15:00 לשעון ליקוד) בקו התעוררות 718-6822-922 (ובארץ "בקו העוצמה") • ספריה להשאלת ספרים על "תורת התפילה", ברוח החיד"א 6 בית שמש בתיאום מראש בטל' 05271 71322 • דרשות והרצאות מעצמות לחיזוק מתיקות התפילה • קו יעוץ והכוונה להתחבר לתפילה, וביאורה. בימי שלישי בין השעות 21:00 עד 22:00 בטל' 0548-451159